

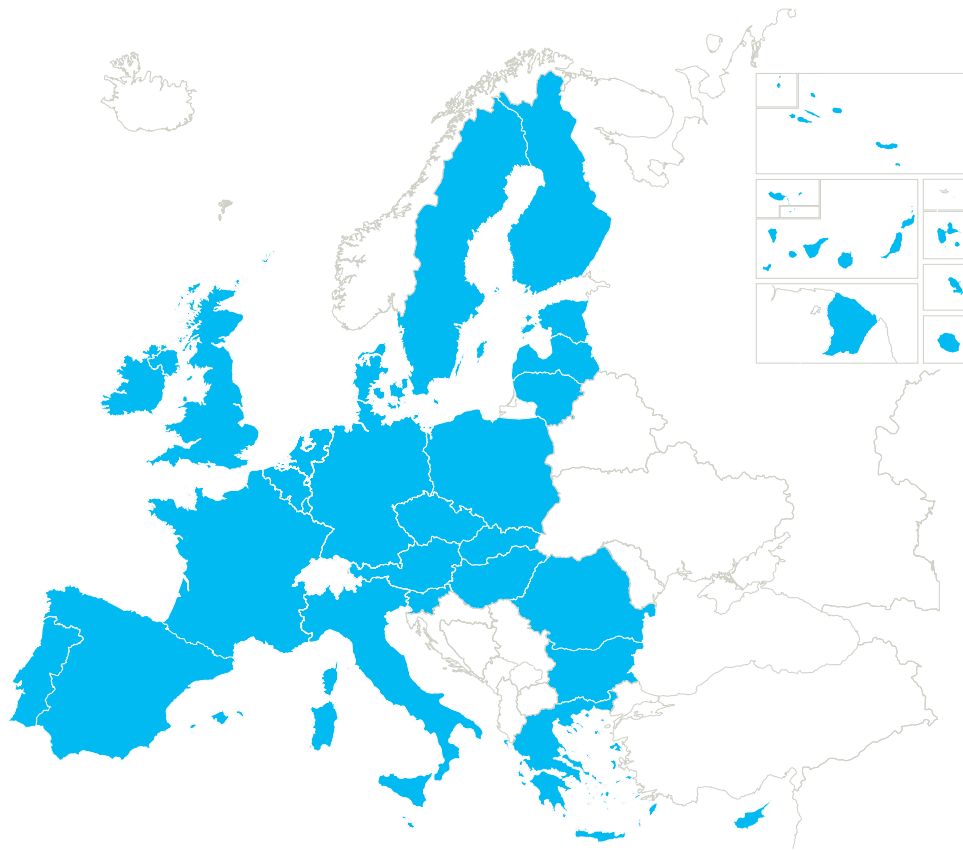
Euroopa
Komisjon

Teie Euroopa, Teie õigused

Praktiline teave kodanikele
ja ettevõtjatele nende
õiguste ning võimaluste
kohta ELi ühtsel turul

Üheskoos uue majanduskasvu eest

1992-2012
20 AASTAT
ühtset turgu

TEADKE OMA ÕIGUSI,

KASUTAGE OMA ÕIGUSI

Tasuta infotelefoni teel:

00 800 6 7 8 9 10 11 *

E-posti või kohaliku Europe
Directi Teabekeskuse kaudu:

<http://europedirect.europa.eu>

Praktilist teavet oma õiguste
ja võimaluste kohta ELis leiate
aadressilt:

<http://europa.eu/youreurope>

* Teatavad mobiilsideoperaa-
torid ei võimalda helistamist
00 800 numbritele või on need
kõned tasulised.

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Töö otsimine välismaal	6
2. Töötushüvitise saamine välismaal	7
3. Kutsequalifikatsioonide tunnustamine	8
4. Maksud	9
5. Sotsiaalkindlustus	10
6. Pensioniõiguste taotlemine	11
7. Tervishoid välismaal	12
8. Õppimine välismaal	13
9. Ostud internetis	14
10. Auto ost või müük	15
11. Reisijate õigused	16
12. Odavamad mobiilikõned	17
13. Maksmine, laenamine ja investeerimine	18
14. Ettevõtte rajamine ja laiendamine	19
15. Ettevõtjate rahastamine	20
16. Kaupade ost ja müük	21
17. Teenuste pakkumine välismaal	22
18. Ettevõtte maksude maksmine	23
19. Intellektuaalomandi kaitsmine	24
20. Riigihangetes osalemine	25
Oma õiguste kaitsmine ja hüvitise taotlemine	26

Sissejuhatus

Käesolevast brošüürist leiate teavet oma õiguste ja võimaluste kohta ELi ühtsel turul. Kas juhite väikest või keskmise suurusega ettevõtet? See brošüür aitab Teil leida rahastamisallikaid ja juurdepääsu uutele turgudele ning juhiseid bürokratia vähendamiseks. Kas olete õpilane, tööotsija, tarbija või töötaja? Brošüürist leiate nõuandeid ELis töötamise, reisimise ja õppimise kohta. ELi ühtne turg pakub Teile eeliseid ja võimalusi Teie taustast olenemata.

Viimase 20 aasta jooksul on ELi ühtne turg muutnud seda, kuidas eurooplased töötavad, õpivad, ostavad ja müüvad. 20 aastat tagasi ei olnud lühike reis naaberriiki lihtne ettevõtmine: tuli vahetada raha, teha ära paberitöö võimalikuks arsti- või haiglavisiidiks ning maksta tollimaksu väikseimagi kaasatoodud meene eest. Ja kui sellel meenel oli 1992. aastal mingi viga, siis võis raha tagasisaamise unustada. Samuti ei võinud olla kindel selle ohutuses, kuna standardid olid Euroopas riigiti erinevad.

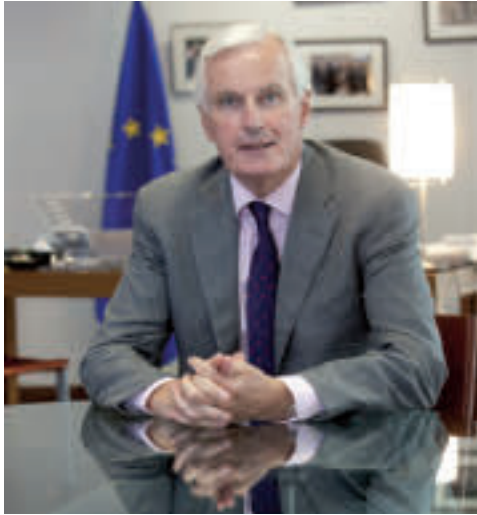
Kui olite ettevõtja aastal 1992, siis oleks teises ELi liikmesriigis toodete või teenuste pakkumisega kaasnev bürokratia olnud suureks takistuseks Teie laienemisplaanidele.

Viimase 20 aasta jooksul on toimunud suur edasiminek. Nii üksikisikutel kui ka ettevõtjatel on nüüd tänu ühtsele ELi turule konkreetsed eelised. Teil on juurdepääs suuremale hulgale parema kvaliteediga ning odavamatele kaupadele ja teenustele. Kõigis riikides on ühesugune kõrgetasemeline kaitse ettevõtjatele ja tarbijatele. Võite luua ettevõtte ning müüa oma tooteid 500 miljoni inimesega turul kõikjal ELis.

Käesolevast brošüürist leiate teavet ühtse turu pakutavatest paljudest võimalustest ning nõuandeid nende täielikuks ärakasutamiseks. Mõnes valdkonnas kohaldatakse samu eeskirju isegi väljaspool ELi (Islandil, Liechtensteinis, Norras ja Šveitsis).

Väljaanne kajastab olukorda 2012. aasta oktoobris. Kuigi mitu takistust on juba kõrvaldatud, on ühtne turg arenev Euroopa projekt, mis pakub tulevikus veelgi võimalusi. Ajakohast teavet saate iga lehekülje allservas olevate linkide kaudu.

Ja kui leiate end olukorrast, kus Teie õigusi ei austata või soovite lihtsalt nõu, on Teie käsutuses mitu ELi teenistust, kes aitavad leida lahenduse erinevatele probleemidele. Lisateavet nende teenistuste kohta leiate käesoleva brošüüri lõpust.

„1. jaanuaril 1993 avati ühtne turg, mis põhineb inimeste, kaupade, teenuste ja kapitali vabal liikumisel. Täna on tugev ühtne turg rohkem kui kunagi varem meie suurim eelis. See loob õigusi ja avab võimalusi 500 miljonile inimesele ning 22 miljonile ettevõtjale kogu Euroopas. Olen kindel, et käesolev praktiline juhend aitab eurooplastel ühtse turu saavutustest täit kasu saada.”

Siseturu ja teenuste volinik Michel Barnier

1. Töö otsimine välismaal

ELi kodanikuna on Teil õigus töötada teises ELi liikmesriigis ilma tööloata.

KOHALIKE ELANIKEGA SAMAVÄÄRNE

KOHTLEMINE

Kui otsite tööd välismaal, on Teil vastuvõtva riigi kodanikega samad õigused saada tööd (v.a teatavad avaliku sektori töökohad), abi tööturuasutustelt ning rahalist toetust töökoha leidmise hõlbustamiseks.

Teatavate rahaliste toetuste saamine eeldab, et Teil on tegelik side kohaliku tööturuga.

TÖÖPAKKUMISED EUROOPAS

Tööpakkumisi teistes ELi liikmesriikides võite leida Euroopa tööturuasutuste võrgustiku portaalist EURES: <http://ec.europa.eu/eures>

Mõnes ELi liikmesriigis töötamiseks võivad Rumeenia ja Bulgaaria kodanikud veel ajutiselt vajada tööloa. Kõik piirangud kaotatakse hiljemalt 2013. aasta lõpuks.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Välismaal tööd otsides võite saada toetust

Valdis on lätlane, kes soovib töötada Soomes. Ta kolib Soome ning läheb kohaliku tööturuasutusse tööd otsima. Ta saab teada, et asutus korraldab ühepäevase koolituse, mille raames õpetatakse koostama mõjuvat CV-d, mis suurendaks võimalusi saada töövestlusele. Valdis esitab taotluse koolitusel osalemiseks ning talle antakse see võimalus samadel tingimustel, mis Soome kodanikele.

Pärast seda hakkab ta saatma oma CV-sid võimalikele tööandjatele, käib kahel tööintervjuul, kuid tööd ei saa. Tema rahalised vahendid hakkavad lõppema ning ta taotleb spetsiaalset töötotsija hüvitist, mille eesmärk on hõlbustada töötotsija juurdepääsu tööturule.

Otsuse tegemisel hindavad Soome ametiasutused seda, kas tal on tegelik side kohaliku tööturuga. Nad jõuavad järeldusele, et Valdise kvalifikatsioon, riigis viibitud aeg ning püüdlused tööd leida on olnud piisavad, ning talle antakse õigus saada hüvitist.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

2. Töötushüvitise saamine välismaal

Kui olete töötu, võite saada abi töökoha leidmisel teises ELi liikmesriigis.

TÖÖ OTSIMINE VÄLISMAAL

Kui saate töötushüvitist, võite oma tööturuasutusega kokku leppida, et lähete teise ELi riiki tööd otsima ja Teile jätkatakse hüvitise maksmist. Tavaliselt jätkatakse maksmist kolm kuud, mida on võimalik pikendada kuue kuuni. Selleks peate taotlema luba (kasutades U2-vormi või endine E 303-vormi).

Tavaliselt peate olema end vähemalt neli nädalat varem registreerinud selle riigi tööturuasutuses, kus Te töötuks jäite.

FORMAALSUSED VASTUVÕTVAS RIIGIS

Selleks et vältida hüvitise maksmise katkestamist, peate esitama oma loa ning registreerima end töötus-ajaks vastuvõtva riigi tööturuasutuses 7 päeva jooksul pärast lahkumist riigist, kus Te töötuks jäite. Kui registreerite end hiljem, hakatakse hüvitist maksuma alles registreerimise päevast.

Seejärel on Teil juurdepääs kohalikele töötusajaks abiteenustele ning Te peate täitma kohaliku tööturuasutuse nõudeid ja kontrollmenetlusi.

KUI TE EI LEIA TÖÖD

Kui Te ei leia tööd loaga hõlmatud 3 kuu jooksul, võite taotleda perioodi pikendamist 3 kuu võrra. Selleks peate enne loa aegumist esitama taotluse selle riigi tööturuasutusele, kus Te töötuks jäite, mitte vastuvõtva riigi asutusele.

Kui soovite säilitada õiguse töötushüvitisele pikemaks ajaks, peate naasma riiki, kus Te töötuks jäite, loal sätestatud tähtaja jooksul.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Taotlege ajapikendust aegsasti

Portugallane João läheb Ungarisse tööd otsima. Ta võtab kaasa U2-vormi (endine E 303), et talle makstaks töötushüvitist 3 kuu jooksul, mis ta riigis viibib. Ta jääb aga Ungarisse kauemaks.

Kui João naaseb Portugali, kaotab ta õiguse töötushüvitisele. Sellise olukorra vältimiseks peate oma riiklikult tööturuasutuselt taotlema ajapikendust enne oma kolmekuulise loa aegumist.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

3. Kutsekvalifikatsioonide tunnustamine

ELi kodanikuna on Teil õigus töötada oma kutsealal teises ELi liikmesriigis.

KUTSEKVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMINE

Kui Teie kutseala ei ole vastuvõtvas riigis reguleeritud, võite seal sellel alal töötada asjaomase riigi kodanikega samadel tingimustel, isegi ilma ametliku tunnustamistõendita.

Kui Teie kutseala on vastuvõtvas riigis reguleeritud, võib olla vajalik lasta oma kutsekvalifikatsioonid seal ametlikult tunnustada.

Kui Teie kutseala on vastuvõtvas riigis reguleeritud, kuid Teie koduriigis mitte, siis võidakse Teilt nõuda tõendeid selle kohta, et olete oma kutsealal töötanud vähemalt 2 aastat viimase 10 aasta jooksul.

Meie andmebaasist (http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof) võite leida Teie kutseala puhul kohaldatavad eeskirjad ning riiklike kontaktpunktide andmed.

DOKUMENTIDE TÕESTATUD KOOPIAD

Pädevad asutused võivad paluda esitada Teie taotlusega seotud olulisimate dokumentide (nagu Teie kvalifikatsiooni tõendavad tunnistused) tõestatud kooptõlkel. Kui soovite töötada arhitekti, hambaarsti, arsti, ämmaemanda, õe, farmatseudi või veterinaararstina, võivad vastuvõtva riigi ametiasutused paluda Teie riigi pädevalt asutuselt kvalifikatsioonitunnistust, milles kinnitatakse, et olete täitnud ettenähtud koolituse Euroopa miinimumnõuded.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Kontrollige tingimusi enne tööleasumist

Mojca on Sloveenias koolituse saanud üldõde, kes soovib töötada Saksamaal Münchenis. See peaks olema lihtne, kuna üldõdede kvalifikatsiooni tunnustatakse automaatselt. Mojca ei tea aga, kus oma Sloveenias omandatud kutsekvalifikatsiooni tunnustamist taotleada.

Ta võtab ühendust kutsekvalifikatsioonide tunnustamise riikliku kontaktpunktiga Saksamaal, kust talle antakse vastutava asutuse aadress Baieris. Kontaktpunkt aitab teda ka vajalike haldusformaalsuste täitmisel.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

4. Maksud

Kui asute elama teise riiki ning maksate oma makse seal, tuleb Teid kohelda samamoodi nagu selle riigi kodanikke.

EI OLE OLEMAS KOGU ELI HÖLMAVAID

MAKSUSTAMISEESKIRJU

Ei ole olemas ühtegi kogu ELi hõlmavat õigusakti, millega määratletak, kuidas teises ELi liikmesriigis elavate ELi kodanike töötasu tuleb maksustada. Selle asemel kohaldatakse asjakohaseid riiklikke õigusakte ning riikide vahel sõlmitud topeltmaksustamise vältimise lepinguid. Teid ei tohi kohelda vastuvõtva riigi kodanikest erinevalt.

TULUMAKS

Teie töökohariik maksustab tavaliselt Teie seal teenitud sissetuleku. Kui elate ühes riigis ja maksate makse teises riigis, siis võib ka Teie elukohariik maksustada Teie töökohariigis teenitud sissetuleku.

Enamik riike on siiski sõlminud topeltmaksustamise vältimise lepingud, mis võimaldavad Teil ühes riigis makstud maksud teises riigis makstavatest maksudest maha arvata.

MAKSURESIDENTSUS

Kui asute elama teise riiki ning veedate seal rohkem kui 6 kuud aastas, võidakse Teid seal pidada maksuresidendiks. Sellel riigil võib siis olla õigus maksustada kogu Teie sissetulekut mis tahes riigist maailmas.

Kui viibite teises riigis vähem kui 6 kuud aastas, jääte tavaliselt maksuresidendiks oma koduriigis (riigis, kus elate). Sellisel juhul peate oma töökohariigis maksuma makse üksnes oma tulult ja kasumilt.

VÖRDNE KOHTLEMINE

Teie välismaal teenitud tulu ja kasumi suhtes peaksid kehtima samad maksudest mahaarvamised, mis asjaomase riigi kodanike puhul.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Teil võib olla õigus maksusoodustustele oma töökohariigis – isegi teise riigi pensionifondi tehtavate sissemaksete eest

Taanis elav ja töötav Rootsi kodanik Sven jätkab maksete tegemist Rootsi pensionifondi lepingu alusel, mille ta sõlmis juba enne Taani elama asumist.

Taani peab võimaldama Svenile nende maksete mahaarvamist tema Taanis makstavast tulumaksust, kuna selline mahaarvamine on lubatud Taani pensionifondi tehtavate maksete puhul.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

5. Sotsiaalkindlustus

Kui asute elama ühest ELi liikmesriigist teise, maksate sotsiaalkindlustusmaksleid korraga vaid ühes riigis, isegi kui töotate mitmes riigis. Üldjuhul saate ka sotsiaalkindlustushüvitiisi vaid sellest riigist.

SOTSIAALKINDLUSTUSE EEST

VASTUTAV RIIK

Üldreeglina kohaldatakse Teie puhul selle riigi õigusakte, kus töotate töövõtja või füüsilisest isikust ettevõtjana, ning see on riik, kus maksate sotsiaalkindlustusmaksleid. See, kus elate või kus on Teie tööandja asukoht, ei oma tähtsust.

Teie töökohariik vastutab Teie sotsiaalkindlustuse eest isegi juhul, kui sõidate sinna tööle teisest ELi liikmesriigist vähemalt korra nädalas.

Kui jääte töötuks, peaksite end registreerima tööturuasutuses ja taotlema töötushüvitiisi riigis, kus Te viimati töötasite, või oma elukohariigis, kui olite piiriline töötaja.

LÜHIAJALISED LÄHETUSED

Sotsiaalkindlustuse sagedase muutmise vältimiseks on tehtud erand tööandja poolt lühiajaliselt teise riiki lähetatud töötajate puhul: Teie sotsiaalkindlustuse eest vastutab riik, kust teid lähetati (kuni 2 aastat).

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Teie sotsiaalkindlustus ei muutu, kui Teid läheta- takse tööle teise ELi liikmesriiki

Karel omab Tšehhi Vabariigis ettevõtet Rainbow Painting Company, mis on saanud Luksemburgist kahekuulise tellimuse. Ettevõtte saadab tööd tegema kuus maalrit.

Kui kõik lähetustingimused on täidetud, kohaldatakse nende suhtes Luksemburgis töötamise ajal endiselt Tšehhi sotsiaalkindlustust käsitlevaid õigusakte.

Rainbow jääb nende tööandjaks, kuigi igapäevaseid tööülesandeid saavad nad ajutiselt teiselt ettevõtjalt töökohariigis.

SOTSIAALKINDLUSTUS TÖÖTUNA

Kui saate töötushüvitiisi, vastutab Teie sotsiaalkindlustuse eest hüvitiisi maksev riik.

Kui Te ei saa töötushüvitiisi ning ei tööta, kohaldatakse Teie suhtes Teie elukohariigi õigusakte.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

6. Pensioniõiguste taotlemine

Kui olete elanud ja töötanud mitmes ELi liikmesriigis, võib Teil olla kogunenud pensioniõigusi kõigis neis riikides. Kui täidate riiklikud tingimused pensioni saamiseks, maksab iga riik Teile eraldi pensioni, mis on proportsionaalne ajaga, mis Te seal töötasite.

TAOTLUSE ESITAMINE

Pensionitaotluse peaksite esitada oma elukohariigi pensioniametile. Kui Te ei ole seal kunagi töötanud, siis võtke ühendust vastava asutusega riigis, kus Te viimati töötasite. Sellest asutusest saab Teie nn kontaktasutus, kes võtab ühendust asutustega kõigis teistes riikides, kus te töötasite, et panna kokku Teie kindlustuslugu.

Iga riik kontrollib, kas Teie puhul on täidetud nende riiklikud nõuded vanaduspensionini saamiseks. Need tingimused, nagu pensioniiga ja makstud summad, on riigiti erinevad, kuid ELi eeskirjade kohaselt peab iga riik võtma arvesse Teie kindlustuslugu teistes riikides, kui see on vajalik pensioni saamiseks nõutava minimaalse aastate arvu saavutamiseks.

Iga riigi asutus teavitab Teid Teie pensioniõigustega seotud otsustest. Lõpuks saadab Teie kontaktasutus Teile kokkuvõtte otsustest, mille kõik asjaomased asutused Teie taotluse suhtes on teinud.

PENSIONILE JÄÄMINE VÄLISMAAL

Teie pensioni makstakse Teile sõltumata sellest, kas Te Euroopas viibite või elate.

MUUD PENSIONID

Üldiselt kohaldatakse invaliidus- ning lesele ja lastele makstavate pensionide puhul samu eeskirju, mis vanaduspensionide puhul.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Kontrollige oma pensioniõigusi kõigis riikides, kus olete töötanud

Regina elab pensionile jäädes Saksamaal ning esitab seega oma pensionitaotluse Saksa pensioniametile. Kuigi suurema osa oma tööelust veetis ta Saksamaal (25 aastat), töötas ta ka 8 aastat Austrias.

Saksamaa pensioniamet – Regina kontaktasutus – võtab ühendust Austria pensioniametiga. Kuigi Austrias peab pensioniõiguse saamiseks töötama vähemalt 10 aastat, on Austria asutused kohustatud arvestama ka Regina Saksamaal töötatud aastatega.

Selle tulemusena maksab Austria talle pensioni, mis on proportsionaalne seal töötatud 8 aastaga, ning Saksamaa maksab talle eraldi pensioni, mis vastab tema 25 tööaastale Saksamaal.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

7. Tervishoid välismaal

ELi õiguse kohaselt võite saada arstiabi teises ELi liikmesriigis ning Teil võib olla õigus sellega seotud kulude hüvitamisele Teie riikliku tervisekindlustusametuse poolt.

ARSTIABI LÜHIKESTE REISIDE AJAL

Enne reisile minekut – olgu see siis puhkuse-, äri- või õppereis – peaksite hankima omale tasuta Euroopa ravikindlustuskaardi. Selleks pöörduge oma ravikindlustusametuse poole.

Kaardi abil saate kasutada riiklikke tervishoiuteenuseid, kui haigestute või satute õnnetusse teises ELi liikmesriigis viibimise ajal.

Kui esitate oma kaardi arsti või hambaarsti juures, haiglas või apteegis, saate vajalikku ravi asjaomase riigi kodanikega samadel tingimustel.

Teil on õigus saada arstiabi isegi juhul, kui Teil ei ole kaarti kaasas. Naastes koduriiki, saate taotleda kulutuste hüvitamist oma ravikindlustusametusest.

PLAANILINE RAVI

Kui kavatsete suunduda ravi saamiseks välismaale ning tahate, et Teie riiklik ravikindlustus kataks sellega seotud kulud, võidakse Teilt nõuda eelneva loa taotlemist.

Kui taotlete eelnevalt luba, siis ei pea Te tavaliselt ravi eest ette maksma. Täpsustage hüvitamistingimusi oma ravikindlustusametusega enne välismaale siirdumist, kuna menetlused ja hüvitamise määrad võivad riigiti erineda.

Loa andmisest ei või keelduda, kui Teie vajatav ravi on Teie koduriigi õigusaktide kohaselt hüvitatav ning Teie meditsiinilise olukorra puhul ei pruugi Te seda seal õigeaegselt saada.

Peaksite saama plaanilist ravi välismaal samadel tingimustel, mis asjaomase riigi tervishoiusüsteemi kuuluvad isikud.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Eestlanna Kirsti veedab oma õpingute lõpetamiseks paar kuud Leedus.

Ühel õhtul murrab ta spordisaalis pahkluu.

Kirsti saab kogu vajaliku arstiabi, esitades lihtsalt oma Euroopa ravikindlustuskaardi ja ID-kaardi.

Teda ravitakse Leedus nii, nagu ta teeks ravikindlustusmakseid Leedu süsteemi, ning tema kulud tuleks hüvitada vastavalt kohaldatavale määrale.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

8. Õppimine välismaal

ELi kodanikuna on Teil õigus õppida teises ELi liikmesriigis samadel tingimustel, mis asjaomase riigi kodanikel.

VASTUVÕTT ÜLIKOOLI

Vastuvõtutingimused on riigiti ja ülikooliti väga erinevad, kuid olenemata muudest tingimustest ei tohi Teile keelata ligipääsu haridusele ega koolitusele teises ELi liikmesriigis Teie rahvuse tõttu.

Kohustuslik võib olla riigikeele oskus, seega võidakse Teil mõnes riigis nõuda keeletesti sooritamist.

AKADEEMILISTE KRAADIDE

TUNNUSTAMINE

Akadeemilisi kraade ei tunnustata ELis automaatselt. Kui soovite õppida teises ELi liikmesriigis, kontrollige eelnevalt, kas Teie praegust kraadi seal tunnustatakse ning mis tasemel.

Teavet kvalifikatsioonide tunnustamise kohta töökoha taotlemise eesmärgil leiate 3. peatükist.

ÕPPEMAKS JA RAHALINE TOETUS

Kui lähete ülikooli teises ELi liikmesriigis, peate maksma sama õppeteenustasu, mis asjaomase riigi kodanikud.

See põhimõte ei kehti automaatselt toimetulekutoetuste ja laenude puhul. Uurige oma riiklikelt ametiasutustelt, kas Teil on võimalik saada toimetulekutoetust või jätkata selle saamist oma päritoluriigist.

Kui olete ELi kodanikuna elanud teises ELi liikmesriigis seaduslikult 5 või rohkem järjestikust aastat, on Teil õigus saada seal toimetulekutoetust asjaomase riigi kodanikega samadel tingimustel.

Rahalist toetust õpingute osaliseks läbimiseks välismaal pakub ka ELi programm Erasmus.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Kui olete elanud riigis 5 aastat, on Teil õigus saada riiklikku õpetoetust

Bulgaariast pärit Elitsa on elanud Pariisis alates 12. eluaastast. Ta soovib astuda Prantsuse ülikooli, kuid see on majanduslikult võimalik üksnes juhul, kui ta saab stipendiumi.

Kuna ta on elanud Prantsusmaal üle 5 aasta, on tal õigus saada toimetulekutoetust sarnaselt Prantsuse üliõpilastega.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

9. Ostud internetis

Euroopa veebipoodides oste tehes kaitsevad Teid ELi õigusaktid.

SOOVIMATUTE KAUPADE TAGASTAMINE

ELis on teil õigus oma internetiostud tühistada 7 tööpäeva jooksul (miinimum) pärast kauba kättesaamist. Alates juunist 2014 pikendatakse seda perioodi 14 päevani. Selle aja jooksul võite oma tellimuse tühistada mis tahes põhjusel – isegi juhul, kui Te lihtsalt ümber mõtlesite.

Müüja peab Teile raha tagasi maksma 30 päeva jooksul koos saatmiskuludega, mis maksite ostu tegemisel. Kauba tagastamiskulud peate tasuma ise.

Need eeskirjad ei kehti puhkuste, transpordi, majutuse ja meelelahutusüritustega seotud broneeringute puhul.

PARANDAMINE, ASENDAMINE JA HÜVITAMINE

Kui ostate ELis asuvalt internetimüüjalt, võite kahe aasta jooksul nõuda toote tasuta parandamist või asendamist, kui see on defektne või ei vasta reklaamitule. Kui toodet ei saa parandada või asendada mõistliku aja jooksul või see osutub keeruliseks, võite nõuda raha tagasimaksmist või hinnaalandust.

HÜVITIS KAUBA KOHALE

TOIMETAMATA JÄTMISE KORRAL

ELi eeskirjade kohaselt tuleb internetist tellitud tooted Teile kohale toimetada 30 päeva jooksul alates tellimuse esitamisest, välja arvatud juhul, kui leppisite müüjaga teisiti kokku. Kui toode, mille eest maksite, ei ole saadaval, peab müüja Teid sellest teavitama ning tagastama Teile tasutud summa 30 päeva jooksul.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Internetitellimused tuleb kohale toimetada 30 päeva jooksul

Andrej Slovakkias tellis novembri keskel oma pere jõulupeoks Itaaliast interneti teel kasti veini. Jõulud saabusid ja mööduisid, kuid veini kohale ei toimetatud.

Kuna toodet 30 päeva jooksul kohale ei toimetatud, tühistati ost ELi õiguse kohaselt automaatselt. Andrejil on õigus saada raha tagasi 30 päeva jooksul.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

10. Auto ost või müük

Võite osta või müüa auto mis tahes Euroopa riigis ning ELi eeskirjade kohaselt võib Teil olla õigus käibemaksuvabastusele või selle tagastamisele.

SÕIDUKI OSTMINE VÄLISMAAL

Kui ostate teisest ELi liikmesriigist uue auto (läbisõit alla 6000 km või vähem kui 6 kuud vana), ei maksa Te seal käibemaksu. Peate auto registreerima ning käibemaksu tasuma oma koduriigis.

Kui ostate kasutatud auto (läbisõit üle 6000 km ja vanem kui 6 kuud) eraisikult teises ELi liikmesriigis, ei pea Te käibemaksu maksma. Kui ostate kasutatud auto ametlikult edasimüüjalt teises ELi liikmesriigis, peate tasuma käibemaksu asjaomases riigis, mitte oma koduriigis.

Väljaspool ELi ostetud nii uute kui ka kasutatud autode puhul peate maksma impordikäibemaksu.

Olenemata sellest, kus Te auto ostate, peate oma elukohariigis tasuma auto registreerimismaksu (kui seda kohaldatakse).

SÕIDUKI MÜÜMINE VÄLISMAAL

Müües uut autot eraisikuna, ei pea Te tasuma käibemaksu, kuid kui ostja elab teises ELi liikmesriigis ja viib selle auto sinna, peab ta seal maksma käibemaksu.

See tähendab ka seda, et võite (oma riigi vastavalt ametiasutustelt) tagasi saada auto ostmisel algselt tasutud käibemaksu. Nii välditakse sama sõiduki pealt kahekordse käibemaksu maksmist.

Kui müüte kasutatud auto eraisikuna teises liikmesriigis asuvale ostjale, siis selle tehingu pealt käibemaksu tasuda ei tule.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Uue auto edasimüümisel saate osa käibemaksust tagasi

Merete ostis Taanis uue auto 20 000 euro eest, millele lisandus 5000 eurot käibemaksu (25%). Neli kuud hiljem müüb ta selle auto (mis käibemaksu seisukohalt on ikka uus) 16 000 euro eest Hagenile.

Hagen viib auto oma elukohariiki Austriasse ning maksab seal Austria maksuametile 3200 eurot käibemaksu (Austrias on 20% käibemaksu määr).

Meretel on õigus saada Taani maksuametilt tagasi 4000 eurot auto ostmisel käibemaksuna tasutud 5000 eurost. See oleks olnud autoga tehtud teise tehingu pealt tasutav käibemaksusumma Taanis.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

11. Reisijate õigused

Kui Teil on probleeme rahvusvahelise rongireisi või EList väljuvate või väljastpoolt ELi saabuvate lendudega, mida teenindab ELi lennuettevõtja, võib Teil olla õigus piletiraha tagastamisele ja võimalik, et ka hüvitisele.

LENNUREIS

Kui Teid jäetakse lennureisist maha, Teie lend hilineb üle 5 tunni, on tühistatud või ülemüüdnud, saate valida kas teekonna jätkamise teist marsruuti pidi või piletiraha tagastamise.

Samuti võib Teil olla õigus joogile, söögile, sidevõimalustele (nt tasuta telefonikõne) ning ööbimisele sõltuvalt Teie lennu pikkusest ning sellest, kui palju lend hilineb.

Kui Teid jäetakse lennureisist maha, kui Teie lend on tühistatud või saabub sihtpunkti rohkem kui 3tunnise hilinemisega, võib Teil olla ka õigus 125–600 euro suurusele hüvitisele, sõltuvalt Teie lennu pikkusest.

RONGIREIS

Kui Teie rong hilineb üle 1 tunni, saate valida kas piletiraha tagastamise, reisi jätkamise sama rongiga või alternatiivse transpordi oma sihtkohta.

Kui otsustate jätkata sama rongiga, on Teil õigus hüvitisele – 25% või 50% pileti hinnast –, v.a juhul, kui hilinemine toimus raudtee-ettevõtjast sõltumatutel põhjustel.

PRAAMI- JA BUSSIREISID

Tulevikus on kavas kehtestada samasugused õigused ka busi- ja praamireisijatele.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Nõudke kindlasti piletiraha tagastamist ja hüvitist, kui Teil on sellele õigus

Stefanial oli kavas lennata tööasjus Roomast Nikosiasse, kuid tema lend hilines 6 tundi. Ta ei jõudnud konverentsile, kus ta pidi osalema, ning soovib saada hüvitist.

Täites ELi kaebuse vormi (saadaval lennujaamas või lennuettevõtja veebisaidil) ning esitades selle lennufirmale, peaks ta kogu piletiraha tagasi saama. Juhul kui hilinemise põhjuseks ei olnud erakorralised asjaolud, on tal samuti õigus hüvitisele. Lennuettevõtja ei vastuta siiski muude kulude eest, nagu selle konverentsi registreerimiskulud, kuhu Stefania ei jõudnudki.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

12. Odavamad mobiilikõned

Mobiiltelefoni kasutamisele teises ELi liikmesriigis on kehtestatud piirhinnad.

KÕNEDE, SMSide JA ANDMETE ALLALAADIMISE PIIRHINNAD

	1. juuli 2012	1. juuli 2013	1. juuli 2014
Väljahelistatud kõned (minut)	29 senti	24 senti	19 senti
Vastuvõetud kõned (minut)	8 senti	7 senti	5 senti
SMSi saatmine (SMS)	9 senti	8 senti	6 senti
Andmed (MB)	70 senti	45 senti	20 senti

Hinnad ei sisalda käibemaksu.

Piirhinnad on kõrgeimad võimalikud hinnad. Operaatorid võivad pakkuda odavamaid hindu, seepärast tasub otsida soodsamaid pakkumisi. Piirhinnad kehtivad kõigi suhtes, v.a juhul, kui olete valinud oma operaatori pakutava eripaketi.

Selleks et Teie andmeside rändlusteenuse arve ei kasvaks ülemäära suureks, peatatakse andmete alla-laadimine Teie mobiiltelefoni välismaal siis, kui selle maksumus ületab 50 eurot, v.a juhul, kui olete oma operaatoriga leppinud kokku muus summas.

HINDADEST TEAVITAMINE

Kui ületate ELi liikmesriikide vahelise piiri, peab Teie operaator saatma Teile SMSi, teavitades Teid väljahelistatud ja vastuvõetud kõnede, SMSide ning andmesideteenuste hindadest.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Olete šokiarvete eest kaitstud

Ungarist pärit Aniko kasutab oma nutitelefoni mitut eri rakendust, nagu muusika voogedastusteenus, suhtlusvõrgustikud ning veebikaardistusprogrammid näiteks restoranide leidmiseks.

Kreekas puhkusel olles unustab ta oma nutitelefoni rakenduste automaatsed uuendused välja lülitada. Ta ei pea aga muretsema hiigelarve saamise pärast: kui ta ei ole oma operaatoriga teisiti kokku leppinud, on tema andmeside rändlusteenuse kulude laeks automaatselt 50 eurot (pluss käibemaks).

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

13. Maksmine, laenamine ja investeerimine

Raha ülekandmisel ühest ELi liikmesriigist teise kaitsevad Teid üleeuroopalised eeskirjad.

MAKSED VÄLISMAAL

Kui teete makseid eurodes, tasute riigisiseste ja ELi-siseste välismaksete eest ühepalju.

Need eeskirjad kehtivad kahes eri riigis asuvate pangaarvete vahel tehtavate ülekannete puhul, eurode väljavõtmisel sularahaautomaadist teistes ELi liikmesriikides ning deebet- või krediitkaardimaksete puhul kõikjal ELis.

Ettevõtjad ja ametiasutused, kes võtavad vastu eurodes tehtud ülekanded oma riigis, peavad lubama eurodes tehtavaid makseid ka välismaalt.

Samamoodi peavad ettevõtjad ja ametiasutused, kes teevad ülekandeid eurodes oma riigis, olema valmis tegema selliseid makseid (nt Teie palk, pension või tagasimaksed tagastatud veebiostude eest) ka teistes ELi liikmesriikides asuvatele eurokontodele.

SULARAHA

Te ei pea teise ELi liikmesriiki kaasa võetavat sularaha deklareerima, kui see ei ületa 10 000 eurot.

Suurema summa korral peaksite ühendust võtma oma riigi tolliasutusega, et kontrollida kohaldatavaid siseriiklikke eeskirju.

HOIUSTE TAGAMINE

Pangahoiused on praegu kaitstud kuni 100 000 euro ulatuses (või samas väärtuses muus kohalikus vääringus) hoiustaja ja panganduskeskuse kohta.

LAENAMINE JA INVESTEERIMINE

Eraisikuna võite tarbimislaenu võtta mis tahes ELi liikmesriigis. Kogu ELi hõlmavad reklaami- ja teavituseeskirjad võimaldavad Teil pakkumisi lihtsalt võrrelda. Kui muudate meelt, võite laenulepingust 14 päeva jooksul pärast selle allkirjastamist loobuda.

Võite osta ja müüa aktsiaid ning muid finantstooteid kogu ELis, olles kõikjal kaitstud samamoodi nagu oma koduriigis. Ostes finantstooteid internetis, on Teil õigus lepingust ilma sanktsioonideta taganeda vähemalt 14 kalendripäeva pikkuse perioodi jooksul.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Võite saada makseid eurodes teises ELi liikmesriigis asuvale arvele

Marijke elab Belgias ja töötab Madalmaades. Ta soovib, et tema palk kantaks üle otse tema Belgia pangaarvele. Tema tööandja ei saa sellest keelduda. Ta saab oma Belgia arvet kasutada ka oma Hispaanias asuva puhkemaja kommunaal- ja kohalike maksude tasumiseks.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

14. Ettevõtte rajamine ja laiendamine

Teil on õigus tegeleda ettevõtlusega kõikjal ELis.

KAUPEMINE KODURIIGIST

Ettevõtte omanikuna võite müüa kaupu ja pakkuda teenuseid kõikjal ELis samadel tingimustel, mis kohalikul ettevõtjal. Samuti võite rajada teises liikmesriigis oma ettevõtte filiaali.

Kui tegutsete teenustesektoris, vaadake ka 17. peatükki.

UUE ETTEVÕTTE ASUTAMINE VÄLISMAAL

Võite luua ettevõtte mis tahes teises ELi liikmesriigis. Teie suhtes kehtivad samad eeskirjad, mis asjaomase riigi kodanike suhtes, nagu kutsealase eetikakoodeksi järgimine ja vajalike lubade hankimine.

ABI VÄLISMAALE LAIENEMISEKS

Peaksite alustama võrgustikust Enterprise Europe Network (<http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu>).

See teenus aitab Teil võtta ühendust ühega 580st ELis asuvast ettevõtluse tugiorganisatsioonist, mis saab Teile pakkuda praktilist abi ja nõu ettevõtlusega alustamisel Teid huvitavas riigis.

Samuti võite saada nõu kogenud ettevõtjatelt.

- Programmi „Erasmus noortele ettevõtjatele” raames asute kuni 6 kuuks tööle kogenud ettevõtja juurde teises liikmesriigis (<http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>).

- Euroopa juhendajate võrgustik naisettevõtjate toetuseks nõustab ettevõtteid omavaid ja juhtivad naisi (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/women/national_contacts_en.htm).

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Leidke äripartner ning laiendage oma tegevust

Briti tarkvaraarendaja Mark asutab oma firma, et töötada välja digitaalsed käsiraamatud, mis aitavad loodusesõpru puuliikide kindlakstegemisel tahvelarvuti ja nutitelefoni rakenduste abil.

Mark otsib partnereid, kes saaksid pakkuda tema rakenduse jaoks vajalikku erisisu. Ta pöördub võrgustiku Enterprise Europe Network poole, mille kaudu ta võtab ühendust Prantsusmaal asuva teadusala meediakonsultatsioonifirmaga. Ettevõtjad otsustavad oma jõud ühendada ning on tänaseks töötanud välja mitu populaarset rakendust.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

15. Ettevõtjate rahastamine

Euroopas on Teil ettevõtjana mitu võimalust oma ettevõtte rahastamiseks.

PANGALAENU

ELi ettevõtjana saate võtta pangalaenu mis tahes ELi liikmesriigis. Pank võib Teie laenu taotluse tagasi lükata äri- ja isiklike alustel, kuid mitte Teie kodakondsuse alusel.

KAPITALI HANKIMINE VÄLISMAAL

Võite:

- müüa osalust oma olemasolevas ettevõttes kõikjal ELis;
- asutada äriühingu teises ELi liikmesriigis ning müüa ja osta selle kapitali;
- müüa ja osta olemasoleva ettevõtja aktsiaid teises ELi liikmesriigis.

ELI-POOLNE RAHASTAMINE

Võite vajada rahalist toetust oma ettevõtte edasiarendamiseks. ELil on mõned keskselt hallatavad rahastamisprogrammid näiteks transpordi, keskkonna ja teadusuuringute valdkonnas.

Struktuurifondide kaudu on ELi toetust võimalik saada ka kohalikul tasandil. Võite neid toetusi taotleda vastava riikliku korraldusametuse kaudu.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Võite saada oma ettevõttele ELi toetust

Soomlane Petteri otsib rahastamist oma uue nutitelefoni- ja arvutite arendamiseks. Ta saab osa raha Soomest, kuid kuulub teistelt sama valdkonna ettevõtjatelt Londonis tegutsevast börsivälisesse ettevõttesse investeerivast ettevõttest, mis pakub talle lisavahendeid osaluse eest tema ettevõttes.

Samuti saab Petteri teada, et kui ta teeb osa tootearendusest naaberriigis Eestis ning ka Poolas, on tal võimalus saada ELi toetust. Tema taotlus kiidetakse heaks ning tal on tugev rahaline baas oma ettevõtte laiendamiseks.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

16. Kaupade ost ja müük

Suuremat osa kaupadest võite osta ja müüa ELi turul vabalt ilma erinõuete või muude takistusteta.

KOGU ELI HÕLMAVAD EESKIRJAD

ENAMIKU TOODETE PUHUL

Suurema osa ELi turul müüdavate toodete puhul kohaldatakse ühtseid ELi eeskirju. Nendega sätestatakse kõrged tarbija- ja keskkonnaohutuse standardid. See kehtib masinate, sõidukite, mänguasjade, kemikaalide, raadioseadmete, tekstiilmaterjalide, elektriseadmete ja paljude muude valmistoodete puhul.

VASTASTIKUNE TUNNUSTAMINE

Toodete puhul, mille suhtes neid eeskirju ei kohaldata (nt väärismetallidest tehtud tooted, teatavad ehitustooted), kehtestab iga ELi liikmesriik oma ohutusnõuded. Järgitakse vastastikuse tunnustamise põhimõtet: kui Teie toode on lubatud turule ühes ELi liikmesriigis, lubatakse Teil seda turustada ka kõigis teistes ELi liikmesriikides.

Teie toote puhul kohaldatavate eeskirjade väljaselgitamiseks võtke ühendust vastava kontaktpunktiga asjaomases riigis (<http://ec.europa.eu/enterprise/intsub/a12>).

TOOTEOHUTUS

Kui olete mingi toote tootja, levitaja või importija, peate täitma mitut kohustust selle toote kvaliteedi ja ohutuse tagamiseks. Muu hulgas peate toote pakendil esitama oma kaubanime/-märgi ja aadressi, lisama tootele kasutusjuhendi ja ohutusteabe ning hüvitama defektse toote põhjustatud kahju.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Võite müüa oma tooteid teistes ELi liikmesriikides

Conoril on Iirimaaal ettevõtte, mis toodab meditsiinilisi mõõtmisvahendeid. Ta soovib laiendada Malta turule. Ta juba müüb toodet seaduslikult Iirimaaal ja teistes ELi liikmesriikides.

Malta ametiasutus keelab algselt toote müümise oma turul ning nõuab täiendavaid katseid. See on aga vastuolus ELi eeskirjadega ning toode tuleb lubada Malta turule.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

17. Teenuste pakkumine välismaal

Võite pakkuda teenuseid mis tahes ELi liikmesriigis.

TEENUSTE AJUTINE PAKKUMINE

Võite pakkuda teenuseid teises ELi liikmesriigis ajutiselt, asutamata seal oma ettevõtte filiaali. Piiranguid võib kehtestada väga harva – vaid siis, kui see on põhjendatud avaliku korra, julgeoleku, rahvatervise või keskkonnakaitse seisukohast.

Võite oma teenuseid pakkuda ka internetis. Kui täidate kõik tingimused oma riigis, siis ei saa teised ELi liikmesriigid üldjuhul esitada mingeid täiendavaid nõudeid.

FILIAALI AVAMINE

Kui soovite pakkuda oma teenuseid teises ELi liikmesriigis alaliselt, võite seal avada oma ettevõtte filiaali (vt 14. peatükk).

ÜHTSED KONTAKTPUNKTID

Igas riigis on loodud ühtsed kontaktpunktid, et teavitada Teid ettevõtlusega seotud eeskirjadest ja formaalsustest ning võimaldada Teil täita haldusmenetlused elektrooniliselt (http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go).

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Pakkuge teenuseid välismaal samamoodi nagu oma koduriigis

Radu ettevõtte pakub Bukarestis majapidamisteenuseid. Pärast töötamist Prantsuse kliendi heaks otsustab ta hakata sarnast teenust pakkuma Pariisis.

Esialgu töötab ta oma Rumeenia ettevõtte kaudu, kuid äritegevuse laienedes võtab ta ühendust Prantsuse ühtse kontaktpunktiga, et avada oma ettevõtte filiaal Prantsusmaal.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

18. Ettevõtte maksude maksmine

Ettevõtjaid kaitstakse diskrimineeriva maksustamise eest piiriüleses kaubanduses.

ETTEVÕTLUSMAKSUD

ELi liikmesriigid vastutavad täielikult oma maksusüsteemi eest, kuid nad ei tohi diskrimineerivalt maksustada teiste ELi riikide ettevõtjaid.

Tavaliselt peab ettevõtte tulumaksu maksuma riigis, kus ettevõtja on registreeritud. Kui olete füüsilisest isikust ettevõtja, peate maksma tulumaksu – üldjuhul samuti riigis, kus kauplete.

ELis on kehtestatud eeskirjad topeltnmaksustamise vältimiseks eri liikmesriikides asuvate sidusühingute vaheliste intressi- ja dividendimaksete ning litsentsitasude puhul ning sellise ettevõtja restruktureerimisel, mille varad asuvad eri ELi liikmesriikides.

KÄIBEMAKS

EL on teinud piiriülese kauplemise lihtsamaks, kehtestades üldised käibemaksueeskirjad, kuigi liikmesriikidel on teatav vabadus käibemaksuäärade kehtestamisel.

Kui ettevõtja tasub käibemaksu riigis, mis ei ole tema asukoht, on tal õigus selles riigis makstud käibemaks tagasi nõuda. Selleks on loodud kiire ja täielikult elektrooniline menetlus.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Maksate makse riigis, kus toimub suurem osa Teie äritegevusest

Maxil ja tema vennal on Luksemburgis maafirma. Kuna nad värvivad eraklientide maju ka Belgias ja Prantsusmaal, ei ole nad kindlad, kus peaksid maksma ettevõtlusmaksu.

Kuna suurem osa nende äritegevusest toimub Luksemburgis ning neil ei ole püsivat tegevuskohta kuski mujal, siis maksavad nad tulumaksu Luksemburgis. Nad peavad end käibemaksukohuslastena registreerima ning maksma käibemaksu kõigis riikides, kus nad teenuseid pakuvad. Kõigis neis riikides saavad nad seal tehtud ostudelt (nagu värv, seadmed jne) makstud käibemaksu tagasi.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

19. Intellektuaalomandi kaitsmine

Intellektuaalomandi õigused kaitsevad Teie äritegevust ja loodud tooteid ELis.

AUTORIÕIGUS

Kui loote originaalteose (kirjandus- või kunstiteose, muusikateose, telesaate, tarkvara, andmebaasi, reklaami vms), on see kogu ELis automaatselt kaitstud autoriõigusega ja ametlik registreerimine pole vajalik.

KAUBAMÄRGID JA PATENDID

Kui registreerite kaubamärgid ja tööstusdisainilahenduse õigused Siseturu Ühtlustamise Ametis (OHIM), on need kaitstud kogu ELis.

See säästab Teie aega, vaeva ja raha, sest Te ei pea seda tegema igas riigis eraldi.

Võite taotleda riiklikku patenti oma riigi patendiametis või Euroopa patenti Euroopa Patendiametis. Euroopa patent tuleb aga omakorda kinnitada kõigis riikides, kus Te kaitset soovite.

Kui toodate põllumajandustooteid või toiduaineid, võite taotleda nende kaitset spetsiaalsete ELi kvaliteedikavade („Kaitstud päritolunimetus“ või „Kaitstud geograafiline tähis“) raames. Tähise saamiseks peavad toote kvaliteet või selle põhiomadused tulenema selle geograafilisest päritolust.

TEIE ÕIGUSTE RIKKUMINE INTERNETIS

Võib tekkida olukordi, eriti internetis, kus Teie intellektuaalomandi õigusi rikutakse.

Vahendajaid, nagu internetiteenuse pakkujaid, ei saa pidada vastutavaks, kui nad ei ole ebaseaduslikust tegevusest teadlikud.

Selgete rikkumiste korral aitavad ELi õigused Teil oma intellektuaalomandi õigusi jõustada ja kaitsta.

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Kaitske oma kaubamärki selle registreerimisega

Agnieszka Poolast on välja töötanud uue tarkvara ning soovib seda müüa kõikjal ELis. Tema intellektuaalomandi õigused on juba osaliselt kaitstud, kuna tarkvara lähtekood on üksnes tema enda loodud (autoriõigus).

Samas töötab ta välja oma tootemarki ning soovib kaitsta selle kaubamärki. Ühekordne registreerimine OHIMis tagab talle automaatselt kaitse kõigis ELi liikmesriikides.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

20. Riigihangetes osalemine

ELis tegutsev ettevõtja võib üldjuhul teha vabalt pakkumisi riigihankelepingute saamiseks teistes ELi liikmesriikides.

SAMAD TINGIMUSED KOHALIKE

PAKKUJATEGA

Ametiasutused peavad tagama Teie ettevõttele ja teistele ELi liikmesriikidest pärit pakkujatele võrdse juurdepääsu oma turule ning kõigi pakumiste võrdväärse ja õiglase käsitlemise.

Teie pakumist hinnatakse standardmenetluse kaudu, mida peavad kasutama kõik ametiasutused ELis. Suuri ja väikesi konkurente hinnatakse võrdsetel alustel.

Sõltuvalt riigist peate tavaliselt esitama erinevaid tõendeid. Võite need leida ELi tasuta infosüsteemist eCertis (<http://ec.europa.eu/markt/ecertis/login.do>).

HANKETADETE LEIDMINE

Teenuste ja asjade hankelepingute kohta, mille väärtus ületab 130 000 eurot, ning ehitustööde hankelepingute kohta, mille väärtus ületab 5 miljonit eurot, leiate teavet veebisaidilt Tenders Electronic Daily (<http://ted.europa.eu>).

See sait sisaldab kõiki Euroopa hankemenetlusi, milles võivad osaleda pakkujad kõigist ELi liikmesriikidest.

Võite teha ka ühispakkumisi koos teiste ettevõtjatega (nt ühissettevõtte või konsortsiumina), mis võimaldab Teil osaleda suurema väärtusega lepingutes. Mõned lepingud jaotatakse ka väiksemateks allhangeteks, mis võivad olla sobivamad väikeettevõtjatele.

Lisateavet ELi hankelepingute kohta leiate veebisaidilt SIMAP (<http://simap.europa.eu>).

SEE VÕIKSITE OLLA TEIE

Võite teha pakumisi hankelepingute saamiseks Euroopas

Miguelil on Vigos ettevõtte, mis ehitab betoonaluseid Hispaania elektrijaamadele. Ta saab teada, et võib teha pakumisi hankelepingute saamiseks Saksamaal, ning leiab hanketeate uue päikeseenergiajaama ehitamise kohta Baden-Württembergis.

Leping eeldab täiendavat oskusteavet ja suutlikkust, mistõttu moodustab Miguel konsortsiumi kahe teise (ühe Hispaania ja ühe Portugali) ettevõtjaga. Baden-Württembergi ametiasutus on nende pakumisega rahul ning konsortsium saab lepingu.

Vajate abi?
Soovite lisateavet?

Oma õiguste kaitsmine ja hüvitise taotlemine

Mis saab siis, kui Teil tekib probleeme oma õiguste kasutamisega ELis? Allpool loetletud teenistused võivad Teid aidata lahenduse leidmisel ja hüvitise taotlemisel.

ABI ASJATUNDJALT

Kui soovite täpsemat teavet oma õiguste kohta konkreetsetes olukorras, võtke ühendust teenistusega Teie Euroopa Nõuanne. Õigusekspert annab Teile personaalse vastuse 1 nädala jooksul ning soovitab vajadusel täiendavaid abiallikaid.

<http://ec.europa.eu/citizensrights/>

AMETIASUTUSTEGA TEKKINUD

PROBLEEMIDE LAHENDAMINE

Kui teise riigi ametiasutus ei tunnusta Teie õigusi ELis, võtke ühendust Solvitiga. Liikmesriikide valitsusasutuste töötajad toimivad vahendajatena, et leida lahendus 10 nädala jooksul.

<http://solvit.eu>

TARBIJATE NÕUSTAMINE

Kui Teil on probleeme teisest ELi liikmesriigist (interneti teel) ostetud toote või teenusega, võtke ühendust Euroopa tarbijakeskusega. Kohalikud asjatundjad annavad Teile nõu ning abi vaidluse lahendamisel müüjaga. Kui rahuldavat kokkulepet ei saavutata, aitab keskus Teid alternatiivsete vaidluse lahendamise viiside leidmisel, sh vaidluste veebipõhine lahendamine, mis pakub kohuväliseid vahendeid tarbijaõiguste tõhusaks kaitseks.

<http://ec.europa.eu/consumers/ecc>

KAEBUS EUROOPA KOMISJONILE

Kui mõni liikmesriik rikub Teie arvates ELi õigust, siis võite esitada kaebuse Euroopa Komisjonile. Komisjon uurib Teie kaebust ning võib paluda asjaomasel riigil oma seadust muuta.

http://ec.europa.eu/eu_law/your_rights/your_rights_forms_et.htm

PETITSIOON EUROOPA PARLAMENDILE

Võite esitada Euroopa Parlamendile petitsiooni ELiga seotud küsimuses, mis Teid otseselt puudutab. Kuigi Euroopa Parlamendil ei ole volitusi probleemi otseseks lahendamiseks, võib ta juhtida sellele tähelepanu ning avaldada survet asjaomastele pooltele.

<https://www.secure.europarl.europa.eu/aboutparliament/et/petition.html>

Euroopa Komisjon

Teie Euroopa, Teie õigused. Praktiline teave kodanikele ja ettevõtjatele nende õiguste ja võimaluste kohta ELi ühtsel turul

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2012 – 24 lk – 21 x 14,85 cm

ISBN 978-92-79-23606-8

doi:10.2780/43775

Teie Euroopa

<http://europa.eu/youreurope>

Väljaannete talitus

ISBN 978-92-79-23606-8

9 789279 236068

doi:10.2780/43775